

**ЛИСТА ПИТАЊА ЗА ТЕСТИРАЊЕ ОПШТИХ ФУНКЦИОНАЛНИХ
КОМПЕТЕНЦИЈА ДРЖАВНИХ СЛУЖБЕНИКА:
ОБЛАСТ ОРГАНИЗАЦИЈЕ И РАДА ДРЖАВНИХ ОРГАНА У
РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ**

I

***(Историјски, правни, политички, културни и економски
контекст у Републици Србији)***

1. Најважнији српски средњовековни правни споменик, проглашен 1349. године и допуњен 1354. године је:
  - а) Законоправило Светог Саве
  - б) Синтагма Матије Властара
  - в) Номоканон
  - д) Душанов законик

2. Средњовековна Србија је коначно потпала под турску власт 1459. године. Последњи српски владар, чија је престоница била у Смедереву, био је:
  - а) **деспот Ђурађ Бранковић**
  - б) кнез Лазар Хребељановић
  - в) деспот Стефан Лазаревић

3. Прва српска влада основана у време Првог српског устанка носила је назив:
  - а) Државни совјет
  - б) Врховни совјет
  - в) **Правитељствујушчи совјет**

4. Сreteње - дан државности Републике Србије слави се 15. и 16. фебруара као дан сећања на:
  - а) дан дизања Другог српског устанка у Такову (1815)
  - б) **дан дизања Првог српског устанка у Орашцу (1804) и дан доношења првог устава Кнежевине Србије – Сreteњског устава у Крагујевцу (1835)**
  - в) дан доношења Сreteњског устава у Крагујевцу (1835)

5. Кнежевина Србија је добила признање државне независности 1878. године на:
  - а) **Берлинском конгресу**
  - б) Бечком конгресу
  - в) Париском конгресу

6. Име Федеративне Народне Републике Југославије промењено је у Социјалистичка Федеративна Република Југославија (СФРЈ) Уставом СФРЈ од:
  - а) 1974. године
  - б) **1963. године**
  - в) 1953. године

7. По распаду државе СФРЈ, Србија и Црна Гора су 1992. године основале савезну државу која је добила званични назив:
  - а) Државна заједница Србије и Црне
  - б) **Савезна Република Југославија**

в) Југославија

8. Државна заједница Србије и Црне Горе постојала је у периоду:

- а) од **2003. до 2006. године**
- б) од 1992. до 2003. године
- в) од 1992. до 2006. године 4

9. Важећи Устав Републике Србије донет је:

- а) 1990. године
- б) **2006. године**
- в) 2010. године

10. Република Србија је у важећем Уставу дефинисана као:

- а) држава српског народа
- б) држава свих грађана који у њој живе
- в) **држава српског народа и свих грађана који у њој живе**

11. После Устава, највиши општи правни акти су:

- а) закони
- б) **потврђени међународни уговори**
- в) уредбе Владе

12. Законе доноси:

- а) **Народна скупштина**
- б) Влада
- в) председник Републике

13. Пре ступања на снагу, закони се морају објавити:

- а) на сајту Народне скупштине
- б) у **„Службеном гласнику Републике Србије“**
- в) у јавним средствима обавештавања

14. Ако су одредбе два закона истог степена општости у сукобу (уређују исто питање на различит начин), при чему је један од њих донет 2015. године а други 2018. године, примениће се:

- а) старији закон јер је раније донет
- б) **новији закон**
- в) о томе ће морати да одлучи Народна скупштина

15. Када постоје општији закон (*lex generalis*) и посебан закон (*lex specialis*) у истој области (на пример, закон који уређује општи управни поступак и закон који уређује поступак у одређеној врсти управних ствари, нпр. царински поступак), најпре ће се применити:

- а) општији закон јер је системског карактера
- б) **посебан закон**
- в) ниједан

16. О несагласности закона са Уставом, као и подзаконских аката са законом, одлучује:

- а) Народна скупштина
- б) Врховни и сваки други суд пред којим се то питање постави
- в) **Уставни суд**

17. Подзаконски и други општи акти у Републици Србији морају бити у сагласности са:

а) Уставом

б) Уставом, законом, потврђеним међународним уговором и општеприхваћеним начелима међународног права

в) Другим уредбама

18. У Републици Србији је у службеној употреби:

а) српски језик и ћирилично писмо

б) српски језик и ћирилично писмо, а латинично писмо у складу са законом

в) српски језик и ћирилично писмо, као и језици и писма националних мањина у складу са законом

19. Владавина права најпре значи:

а) првенство права у односу на политику

б) повиновање свих органа власти Уставу и закону

в) обавезу органа управе да се потчињавају законодавцу и Влади

20. Референдум и народна иницијатива као облици непосредног учешћа грађана у вршењу власти могући су:

а) само на државном нивоу

б) на државном, покрајинском и локалном нивоу

в) само на локалном (општинском и градском нивоу)

21. Пословна способност (способност самосталног одлучивања о својим правима и обавезама) стиче се пунолетством. Лица која су пунолетна могу у поступку пред органима управе да самостално предузимају процесне радње, изузев када им је пословна способност одузета или ограничена:

а) одлуком надлежног суда

б) одлуком надлежног центра за социјални рад

в) одлуком надлежног општинског органа управе

22. Најнижи суд опште надлежности у Републици Србији јесте:

а) основни суд

б) општински суд

в) прекршајни суд

23. Најважнији европски документ о људским правима јесте:

а) Декларација о људским правима

б) Европска конвенција за заштиту људских права и основних слобода

в) Европска социјална повеља

24. Грађанин Републике Србије може се обратити Европском суду за људска права ради заштите свог права пошто:

а) искористи сва правна средства за заштиту пред домаћим судовима

б) искористи сва правна средства за заштиту пред домаћим органима, укључујући и уставну жалбу пред Уставним судом

25. Два кључна системска закона о државној управи у Републици Србији су:

а) Закон о локалној самоуправи и Закон о државној управи

б) Закон о државној управи и Закон о државним службеницима

в) Закон о државним службеницима и Закон о платама државних службеника и намештеника

26. Прве политичке странке у Србији званично се оснивају почев од:

а) краја 18. века

б) средине 19. века

в) на почетку 20. века

27. Комунистичка партија Југославије (КПЈ) била је једина дозвољена политичка партија за време постојања социјалистичке Југославије. Такав партијски систем назива се:

а) систем са доминантном партијом

б) једнопартијски систем

в) самоуправни систем

28. Чланови политичких странака не могу бити:

а) судије, јавни тужиоци, судије Уставног суда, Заштитник грађана, припадници полиције и војске, као и друга лица за која то одреди закон

б) судије и јавни тужиоци

в) сви носиоци јавних функција

29. Рад политичке странке, синдикалне организације или удружења грађана може својом одлуком забранити:

а) Уставни суд

б) Влада

в) Народна скупштина

30. Систем организације власти у Републици Србији (одређује се према односима између носилаца законодавне и извршне власти) припада типу:

а) полупредседничког система

б) парламентарног система

в) председничког система

31. Републику Србију представља у земљи и иностранству:

а) председник Владе

б) председник Републике

в) председник Владе и председник Републике

32. Осим када се ради о питању које не може бити предмет референдума, Народна скупштина је дужна да распише референдум о питању из своје надлежности на захтев:

а) већине свих народних посланика или најмање 100.000 бирача

б) председника Народне скупштине

в) председника Републике

33. Спољну и унутрашњу политику Републике Србије утврђује и води:

а) Влада

б) Народна скупштина

в) председник Републике 8

34. Једно од најлепших дела српског и европског средњовековног сликарства јесте фреска Бели анђео која се налази у манастиру:

а) Студеница

б) Милешева

в) Сопоћани

35. Творац првог српског речника, објављеног 1818. године у Бечу је:

- а) Вук Караџић**
- б) Доситеј Обрадовић
- в) Његош

36. Добитник Нобелове награде за књижевност Иво Андрић написао је, поред других, и следећа дела:

- а) „Госпођица“ и „Јелена, жена које нема“**
- б) „Тврђава“ и „Дјевојка црвене косе“
- в) „Башта сљезове боје“ и „Приче о Нику“

37. Стеван Мокрањац, један од најпознатијих српских композитора, компоновао је:

- а) Марш на Дрину
- б) Руковети**
- в) Малу ноћну музику

38. Надежда Петровић била је једна од првих Српкиња која се бавила:

- а) медицином
- б) филозофијом
- в) сликарством**

39. Бен Акиба је псеудоним једног од наведених писаца, и то:

- а) Бранислава Нушића**
- б) Бранка Ћопића
- в) Лазе Костића

40. Српски физичар и хемичар, оснивач Института за нуклеарне науке „Винча“ и касније председник САНУ, био је пред Други светски рат, заједно са француском научницом Иреном Жолио-Кири, предложен за Нобелову награду (нису је добили). Његово име је:

- а) Михаило Петровић
- б) Павле Савић**
- в) Милутин Миланковић

41. Српски и амерички научник (1858-1935), проналазач и професор на Универзитету Колумбија, добио Пулицерову награду за аутобиографско дело „From immigrant to inventor“. Његово име је:

- а) Никола Тесла
- б) Милутин Миланковић
- в) Михајло Пупин**

42. Зграда Народног позоришта у Београду изграђена је 1869. године, на основу одлуке коју је донео:

- а) кнез Милош Обреновић
- б) кнез Милан Обреновић
- в) кнез Михаило Обреновић**

43. Најстарија српска књижевна, културна и научна институција Матица српска налази се у:

- а) Новом Саду**
- б) Сремским Карловцима
- в) Београду

44. Монетарну политику и политику курса динара води:

- a) Влада
- б) Народна банка Србије**
- в) свака пословна банка

45. На природним богатствима и добрима од општег интереса странци могу стећи:

- а) право концесије**
- б) право својине
- в) право коришћења и располагања

46. Највиши државни орган ревизије јавних средстава у Републици Србији је:

- а) Народна банка Србије
- б) Државна ревизорска институција**
- в) Народна скупштина

47. Појам „јавне службе“ обухвата:

- а) службе и државне органе који пружају јавне услуге
- б) јавне установе, јавна предузећа и друге облике организовања**
- в) агенције и посебне организације

48. Приватизација значи:

- а) процес претварања друштвене и јавне својине у приватну својину**
- б) процес продаје средстава из јавне својине приватним лицима
- в) поступак продаје непокретности на лицитацији

49. Поступак јавних набавки дужни су да спроводе:

- а) сви државни органи
- б) сви корисници јавних средстава**
- в) сви органи власти

50. У поступку експропријације остварује се:

- а) продаја непокретности у јавној својини
- б) продаја непокретности у приватној својини
- в) принудно претварање приватне у јавну својину, уз правичну накнаду**

II

(Послови и организација државне управе)

51. Врсте послова државне управе (седам група послова) одређене су у:

- а) Закону о државној управи**
- б) Закону о министарствима
- в) Уставу

52. Када два или више органа државне управе сматрају да су надлежни за исти конкретан посао (на пример, за издавање неке дозволе) или да ниједан од њих није надлежан, постојаће сукоб надлежности. Тај сукоб решава:

- а) Влада**
- б) Уставни суд
- в) руководиоца вишег органа државне управе

53. Ради извршавања закона органи државне управе могу, када су законом изричито овлашћени, да доносе прописе за извршавање закона, и то:

- а) правилнике и упутства
- б) правилнике
- в) правилнике, наредбе и упутства**

54. Прописи за извршавање закона које доносе органи државне управе потпадају под контролу уставности и законитости, коју врши:

- а) Уставни суд**
- б) Влада
- в) највиши суд у Републици Србији

55. У извршавању закона, других прописа и општих аката органи државне управе решавају у управним стварима тако што доносе појединачне правне акте којима одлучују о правима, обавезама и правним интересима странака. Општи назив за те акте је управни акти или:

- а) одлука
- б) решење**
- в) сагласност

56. Органи државне управе решавају у управним стварима по правилима:

- а) општег и посебног управног поступка**
- б) грађанског поступка
- в) судског поступка

57. Против првостепеног решења органа државне управе или другог органа управе странка може изјавити жалбу (осим када је жалба изричито искључена), а о жалби ће тада решавати:

- а) надлежни суд
- б) другостепени управни орган**
- в) орган који је донео првостепено решење

58. Странка која није задовољна решењем донетим по њеној жалби може:

- а) поднети уставну жалбу Уставном суду
- б) поднети нову жалбу другостепеном органу управе
- в) поднети тужбу Управном суду**

59. Када орган управе не донесе никакво решење у законском року или о њему не обавести странку, а поступак је покренут захтевом странке, та ситуација се назива:

- а) „ћутање управе“**
- б) „пропуштање рока“
- б) „немар управе“

60. Уговори које органи државне управе, када је то предвиђено законом, закључују са приватним лицима (странкама), називају се:

- а) концесиони уговори
- б) управни уговори**
- в) уговори о јавно-приватном партнерству

61. Евиденције о личним стањима грађана и друге збирке података прописане законом које води органи управе и други овлашћени субјекти називају се:

а) матичне књиге

б) јавне евиденције

в) збирке личних података

62. На основу података из јавних евиденција, органи управе и други овлашћени субјекти издају:

а) уверења и друге јавне исправе

б) уверења

в) решења

63. Примери јавних исправа су:

а) тестамент, уговор, пословне књиге

б) уверење о приходима по члану домаћинства, лекарско уверење

в) уверење о неосуђиваности, уверење да се не води истрага

64. Јавне службе могу да оснивају:

а) само органи Републике Србије

б) Република Србија, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе

в) Република Србија, аутономне покрајине, општине, градови и град Београд

65. Одређени послови државне управе могу се поверити покрајини, општини и граду, јавним агенцијама, регулаторним телима, предузећима, установама, организацијама и појединцима. За све те субјекте Устав и законодавство користи појам:

а) вршиоци поверених послова

б) имаоци јавних овлашћења

в) недржавни субјекти који врше поверене послове

66. Повревање појединих послова државне управе врши се:

а) уредбом Владе

б) одлуком надлежног министра

в) законом

67. Послови инспекцијског надзора могу се поверити:

а) имаоцима јавних овлашћења

б) органима покрајине, општине, града и града Београда

в) регулаторним телима

68. После поверавања послова државне управе неком од ималаца јавних овлашћења, одговорност за обављање тих послова:

а) прелази на имаоца јавног овлашћења коме су послови поверени

б) остаје задржана код Владе и органа државне управе

в) прелази на руководећи орган имаоца јавног овлашћења

69. Примена електронских средстава у обављању послова органа државне управе означава се скраћеницом:

а) е-управа

б) информатичка управа

в) е-влада

70. Једна од дужности органа државне управе је обавештавање јавности о свом раду. Обавештавање се врши:

а) преко веб-презентације органа државне управе

б) подношењем извештаја о раду Народној скупштини
в) преко средстава јавног информисања, путем Информатора о раду и на други прикладан начин

71. Појам „органи управе“ обухвата:

- а) органе управе Републике Србије и службе Владе
- б) органе управе сва три нивоа власти (републичку, покрајинску и локалну управу)**
- в) органе управе сва три нивоа власти и имаоце јавних овлашћења

72. Појам „јавна управа“ обухвата:

- а) органе управе сва три нивоа власти и имаоце јавних овлашћења**
- б) органе управе сва три нивоа власти (републичког, покрајинског и локалног)
- в) органе управе сва три нивоа власти и јавне службе

73. Органи државне управе се оснивају (и укидају):

- а) законом**
- б) одлуком Владе
- в) уредбом Владе

74. Министарства и већина других органа државне управе се оснивају:

- а) Законом о државној управи
- б) Законом о министарствима**
- в) уредбом Владе

75. Министре именује и разрешава:

- а) Влада
- б) председник Владе
- в) Народна скупштина**

76. Руководиоце органа управе у саставу министарства и посебних организација поставља и разрешава:

- а) Влада (уз одређене изузетке)**
- б) Народна скупштина
- в) министар

77. У случају одсутности или спречености министра, замењује га:

- а) државни секретар, а кад их има више онај државни секретар ког овласти министар**
- б) секретар министарства
- в) заменик министра

78. Једног или више државних секретара у министарству поставља и разрешава:

- а) министар
- б) Влада на предлог министра**
- в) Влада на предлог председника Владе

79. Помоћник министра руководи сектором као заокруженом облашћу рада, а секретар министарства помаже министру у управљању кадровским, финансијским, информатичким и сличним питањима и др. Поставља их Влада на пет година, на предлог министра.

Помоћник министра и секретар министарства су:

- а) функционери
- б) државни службеници на положају**
- в) државни службеници

80. Број управних округа у Републици Србији износи:

- а) **29**
- б) 25
- в) 23

81. За усклађивање рада подручних јединица органа државне управе у управном округу задужен је:

- а) министар надлежан за државну управу
- б) **начелник округа**
- в) председник управног округа

82. Као подручне јединице Министарства унутрашњих послова, за сваку општину постоје:

- а) полицијске подручне управе
- б) **полицијске станице**
- в) секретаријати унутрашњих послова

83. Органи државне управе имају/немају статус правног лица:

- а) имају сви
- б) немају
- в) **имају по изузетку, тј. кад је то одређено законом**

84. За заштиту имовинских права и интереса Републике Србије и, с тим у вези, за заступање органа државне управе надлежно је:

- а) **Државно правобранилаштво**
- б) Републичко јавно тужилаштво
- в) министарство надлежно за послове финансија

85. Начела за унутрашње уређење и систематизацију радних места у органима државне управе прописује:

- а) Народна скупштина законом
- б) **Влада уредбом**
- в) министарство надлежно за државну управу

86. Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места доноси:

- а) **министар за министарство и орган у саставу министарства, а директор посебне организације за ту организацију**
- б) руководиоца органа државне управе
- в) Влада

87. Систематизацијом се утврђује:

- а) **број радних места и извршилаца, описи послова радних места и посебни услови за обављање послова**
- б) распоред послова и задатака на унутрашње организационе јединице и извршиоце
- в) систем обављања послова и задатака

88. Основни облик у коме се организују покрајински органи управе у АП Војводини јесу:

- а) покрајинска министарства
- б) **покрајински секретаријати**
- в) покрајински заводи

89. Општинска управа се организује:

- а) у општинама до 50.000 становника као јединствена управа, а у онима са више становника могу се образовати управе за поједине области
б) као јединствена управа, без обзира на број становника општине
в) у управе за поједине области, без обзира на број становника општине

90. Радом општинске и градске управе (било јединствене било за поједине области) руководи:

- а) секретар општине, односно града
б) начелник управе
в) председник општине, односно градоначелник

91. Извршну функцију у општинама и градовима врше:

- а) председник општине и општинско веће, односно градоначелник и градско веће**
б) председник општине и градоначелник
в) општинско веће на челу са председником општине, односно градско веће на челу са градоначелником

92. Месна канцеларија је:

- а) орган месне заједнице
б) подручни орган општинске или градске управе
в) орган сеоске самоуправе

93. Локални омбудсман контролише рад општинске и градске управе и штити права грађана од повреда нанесених радом локалних органа и служби, а његово оснивање је:

- а) обавезно
б) факултативно

III

(Начела рада државне управе)

94. Према уставном начелу поделе власти, уређење власти почива на подели власти на законодавну, извршну и судску, па би органи државне управе:

- а) чинили посебну, четврту власт (управна власт)
б) чинили део извршне власти, чији је носилац Влада
в) чинили органе који не представљају органе власти

95. Као део извршне власти и за свој рад одговорни Влади, која смерава и усклађује њихов рад и врши према њима друга овлашћења, органи државне управе су:

- а) самостални у вршењу својих послова**
б) немају самосталност у вршењу својих послова
в) делимично су самостални

96. Из начела самосталности органа државне управе произлази да они приликом поступања у управним стварима:

- а) имају самосталност, али у оквиру налога добијених од Владе
б) имају самосталност при вођењу поступка и доношењу решења, у оквиру својих законских овлашћења
в) поступају самостално у оквиру политике Владе

97. Начело законитости управе (члан 198. Устава) обавезује све државне органе, имаоце јавних овлашћења, покрајинске, општинске и градске органе да:

- а) њихови појединачни акти морају бити засновани на закону

б) њихови појединачни акти и радње морају бити засновани на закону

в) њихови општи акти морају бити засновани на закону

98. Законитост коначних појединачних аката којима се одлучује о праву, обавези или на закону заснованом интересу подлеже преиспитивању пред:

а) Уставним судом

б) судом опште надлежности

в) судом у управном спору, осим када је законом предвиђена другачија судска заштита

99. У односу на државне службенике, начело законитости (члан 5. Закона о државним службеницима) значи:

а) дужност поступања у складу са Уставом, законом и другим прописом, као и правилима струке

б) дужност поступања у складу са Уставом и законом

в) дужност понашања у складу са Уставом, законом и другим прописом

100. Појединачни правни акти (управни акти) и радње управних органа могу бити незаконити:

а) само у погледу њихове садржине

б) у погледу њихове садржине и облика (форме)

в) у погледу њихове садржине, облика и поступка у коме су донети, односно у коме су радње предузете

101. У појединим управним стварима органи могу бити законом овлашћени да одлучују по слободној оцени. Тада су дужни да:

а) одлуче у границама законом датог овлашћења и сагласно циљу због кога је овлашћење дато

б) одлуче онако како налазе да је целисходно

в) одлуче сагласно утврђеној политици Владе

102. О уставној обавези Републике Србије да штити права и интересе својих држављана у иностранству стара се првенствено:

а) министарство надлежно за спољне послове

б) сваки орган државне управе у оквиру свог делокруга

в) орган државне управе надлежан за послове дијаспоре

103. Устав јемчи равноправност полова, а за пружање заштите у случајевима полне дискриминације, на пример, у области запошљавања или на раду, надлежан је:

а) суд

б) Повереник за заштиту од дискриминације

в) Повереник за заштиту равноправности

104. При вршењу законских овлашћења којима се ограничавају поједина људска права, органи државне управе су дужни да поштују начело сразмерности (члан 20. Устава), а ово начело обавезује органе државне управе да:

а) примењују мере ограничења права строго по закону

б) обим ограничења права буде што мањи, односно само онај који је неопходан да се задовољи уставна сврха ограничења права по мерилима демократском друштва

в) примењују мере ограничења права док странка не пристане да испуни своје обавезе

105. Закон о државној управи такође обавезује органе државне управе да при решавању у управном поступку и предузимању управних радњи поштују начело сразмерности, и то тако што су дужни да:

а) користе она средства која су за странку најповољнија ако се и њима постижу сврха и циљ закона

б) користе она средства којима се најефикасније постижу сврха и циљ закона

в) користе она средства којима се задаци најбрже извршавају да би ограничење права трајало што краће времена

106. Закон о државној управи обавезује органе државне управе на поштовање странака, а под тим подразумева:

а) уљудно понашање према странкама

б) поштовање личности и достојанства странака

в) понашање према странкама с поштовањем

107. Управни акти које доносе органи државне управе могу бити:

а) непосредан правни основ за остваривање појединих људских права

б) један од услова за остваривање појединих људских права

в) акти којима се пружа заштита појединим људским правима

г) акти којима се крше поједина људска права

д) зависно од њихове садржине, све напред наведено

108. Дужност непристрасног поступања органа државне управе и државних службеника израз је уставних начела о:

а) једнакости свих људи и забрани дискриминације

б) забрани сукоба интереса и забрани повлашћивања странака

в) једнаком положају припадника српског народа и свих грађана који живе у Србији

109. Акт дискриминације у поступању органа државне управе и државних службеника може се починити неједнаким третманом лица:

а) само по основима које изричито наводи Устав (члан 21. став 3)

б) по било ком основу

110. У односу на државне службенике, начело политичке неутралности им забрањује:

а) да буду чланови политичких странака

б) да на раду изражавају и заступају своја политичка уверења

в) да имају своја политичка уверења

111. Устав јемчи свима једнаку заштиту права пред судовима и другим државним органима, имаоцима јавних овлашћења и покрајинским, општинским и градским органима. Повреда овог начела представљала би истовремено повреду једнакости људи пред Уставом и законом и, тиме, акт дискриминације, а може се учинити:

а) повлашћивањем појединаца и група у приступу заштити права

б) ускраћивањем или отежавањем приступа заштити права појединцима и групама

в) на оба описана начина под а) и б)

112. Ради заштите права странака, Закон о општем управном поступку садржи и начело према коме је управни орган дужан да омогући странкама да што лакше заштите и остваре своја права и правне интересе. Међутим, то не може бити на штету:

а) права и правних интереса трећих лица

б) јавног интереса

в) права и правних интереса трећих лица, ни јавног интереса

113. Начело делотворности управног поступка садржано је у Закону о општем управном поступку (члан 9. став 1) и оно обавезује управне органе да странкама омогуће да:

- а) успешно и целовито остваре и заштите права и правне интересе**
- б) лако остварују права и правних интереса
- в) брзо и несметано остварују права и правне интересе

114. Ако странка не зна језик поступка, мора јој се дозволити да користи свој језик у поступку (члан 199. Устава), а орган државне управе ће:

- а) обезбедити преводиоца о свом трошку**
- б) обезбедити преводиоца о трошку странке
- в) наложити странки да обезбеди преводиоца

115. Према начелу слободне оцене доказа, овлашћено службено лице које води поступак:

- а) по свом уверењу одлучује које чињенице узима као доказане**
- б) слободно оцењује да ли су јавне исправе ваљани докази
- в) слободно оцењује шта је истина а шта није

116. Начело о правноснажности управног акта (решења) значи да је то:

- а) решење против кога се не може изјавити жалба
- б) решење против кога се не може изјавити приговор
- в) решење против кога се не може изјавити жалба, нити покренути управни спор**

117. Органи државне управе могу да прикупљају, држе, обрађују и користе податке о личности само:

- а) када су им они потребни за обављање послова из њиховог делокруга
- б) када су на то овлашћени законом**
- в) када им странке дају податке

118. Према начелу јавности рада органа државне управе (члан 11. Закона о државној управи), ти органи су дужни да:

- а) јавности омогуће увид у свој рад, према закону којим се уређује слободан приступ информацијама од јавног значаја**
- б) јавности периодично дају информације о свом раду
- в) поднесу извештај о свом раду

119. Сагласно начелу јавности рада органа државне управе и информације о раду државних службеника доступне су јавности, у складу са законом којим се уређује слободан приступ информацијама од јавног значаја:

- а) тачно**
- б) нетачно
- в) делимично тачно

120. Начело о једнакој доступности радних места утврђује да су при запошљавању у државни орган кандидатима под једнаким условима доступна сва радна места, а да избор кандидата зависи од:

- а) утиска који оставе на интервјуу
- б) радне биографије
- в) стручне оспособљености, знања и вештина**

121. Као једно од права припадника националних мањина, Устав обавезује органе државне управе (члан 77) да при запошљавању:

- а) воде рачуна о одговарајућој заступљености припадника националних мањина**

- б) воде рачуна о томе да међу службеницима има и оних који знају језике националних мањина
- в) оглашавају конкурсе на језицима националних мањина

122. Начело о напредовању државних службеника утврђује да напредовање зависи од:

- а) стручности, резултата рада и потреба државног органа**
- б) стручности и резултата рада
- в) потреба државног органа

123. У погледу стручног усавршавања, државних службеник има:

- а) дужност да се стручно усавршава
- б) право да се стручно усавршава
- в) право и дужност да се стручно усавршава**

IV

(Права и дужности државних службеника)

124. Државни службеници су сви који раде у државним органима, осим:

- а) намештеника
- б) функционера и намештеника**
- в) службеника који су запослени на одређено време

125. Намештеник је лице чије се радно место у државном органу састоји од:

- а) пратећих помоћно-техничких послова**
- б) рачуноводствених и административних послова
- в) секретарских послова

126. У органима државне управе функционери су:

- а) руководиоци органа државне управе
- б) министри и државни секретари**
- в) министри и директори посебних организација

127. Државни службеници у органима државне управе су:

- а) лица која обављају послове из делокруга органа
- б) лица која обављају послове из делокруга органа и одређене с њима повезане послове**
- в) лица која нису функционери

128. Послодавац државних службеника и намештеника је Република Србија, а у њено име права и дужности послодавца (укључујући и право одлучивања о правима и дужностима државних службеника) врши:

- а) Влада
- б) руководилац државног органа**
- в) јединица за управљање људским ресурсима

129. У службеничком систему разликују се две категорије државних службеника, и то:

- а) државни службеници на положају и државни службеници на извршилачким радним местима**
- б) државни службеници и намештеници
- в) државни службеници са завршеним факултетом и остали

130. Радна места државних службеника на извршилачким местима разврставају се по звањима. За оне са завршеним академским студијама другог степена звања су:

- а) саветник, виши саветник и самостални саветник
- б) млађи саветник, саветник, самостални саветник и виши саветник**
- в) млађи референт, саветник и виши саветник

131. Звања државних службеника са завршеним академским студијама првог степена су:

- а) референт и виши референт
- б) саветник и референт
- в) млађи сарадник и сарадник**

132. Звања државних службеника са средњом школском спремом су:

- а) млађи референт и референт**
- б) млађи референт, референт и виши референт
- в) сарадник и виши сарадник

133. Поред држављанства Републике Србије, пунолетства и прописане школске спреме, сви државни службеници морају да испуњавају и следећи општи услов:

- а) да нису осуђивани
- б) да имају положен државни стручни испит**
- в) да имају најмање 3 године радног искуства

134. Као додатни услови за државне службенике на положају захтевају се:

- а) завршене академске студије другог степена и најмање 9 година радног искуства у струци**
- б) завршене академске студије другог степена и најмање 5 година радног искуства у струци
- в) завршене академске студије првог степена и најмање 5 година радног искуства у струци

135. Као државни службеник не може се запослити лице:

- а) које има сметње у говору
- б) које је осуђивано
- в) коме је престао радни однос у државном органу због теже повреде радне дужности или је осуђивано на казну затвора у трајању дужем од 6 месеци**

136. Извршилачка радна места се попуњавају:

- а) по спроведеном јавном конкурс
- б) по спроведеном интерном конкурс
- в) премештајем, па интерним и, потом, јавним конкурс**

137. Приправнички стаж у органима државне управе траје:

- а) годину дана
- б) годину дана за приправнике са завршеним академским студијама другог степена, 9 месеци за приправнике са завршеним академским студијама првог степена и 6 месеци за приправника са средњом школском спремом**
- в) према потреби, од 6 до 12 месеци

138. Право на примања државног службеника обухвата право на плату, накнаде и друга примања према закону који уређује плате државних службеника. Плата се одређује:

- а) множењем коефицијента одговарајуће платне групе у коју је службеник разврстан са основицом за обрачун и исплату плата**

- б) сабирањем основне плате за одговарајућу платну групу са додацима на плату, накнадама плате и накнадама трошкова
- в) сабирањем основне плате са накнадама плате

139. Државни службеник који је нераспоређен има током наредних 6 месеци право на:

- а) плату
- б) накнаду плате**
- в) сва примања као и други државни службеници

140. Право на одморе и одсуства обухвата право на:

- а) дневни и годишњи одмор, плаћено и неплаћено одсуство
- б) дневни, недељни и годишњи одмор, плаћено и неплаћено одсуство**
- в) годишњи одмор и плаћено одсуство

141. Годишњи одмор износи:

- а) најмање 20 а највише 30 радних дана**
- б) најмање 18 а највише 35 радних дана
- в) најмање 20 а највише 35 радних дана

142. Државни службеници:

- а) немају право на штрајк
- б) имају право на штрајк
- в) имају право на штрајк, уз обавезу обезбеђења минимума процеса рада**

143. Државни службеник има право жалбе на решење којим се одлучује о његовим правима и дужностима, и то:

- а) на свако такво решење
- б) на свако такво решење, осим када је жалба законом изричито искључена**
- в) само на решења којима се одлучује негативно по службеника

144. О жалби на решење којим се одлучује о правима и дужностима државних службеника из органа државне управе одлучује:

- а) руководилац органа државне управе
- б) Жалбена комисија Владе**
- в) суд

145. Против одлуке Жалбене комисије Владе, као и када она не одлучи о жалби државног службеника на решење којим је одлучено о његовом праву и дужности у року од 30 дана од дана пријема жалбе, државни службеник може да:

- а) покрене управни спор**
- б) поднесе нову жалбу
- в) захтева од руководиоца органа државне управе да донесе ново решење

146. Привремени премештај државног службеника на друго одговарајуће радно место у други државни орган (због повећаног обима посла) траје најдуже:

- а) годину дана
- б) 6 месеци, уз могућност продужења за највише још толико времена**
- в) 6 месеци, без могућности продужења

147. Уз послове свог радног места, државни службеник дужан је да, по писменом налогу претпостављеног, ради и послове који нису у опису његовог радног места ако за њих испуњава услове (због повећаног обима посла или замене одсутног службеника), а најдуже:

- а) 6 месеци
- б) 3 месеца
- в) месец дана**

148. Дужност чувања службене или друге тајне одређене законом или другим прописом обавезује државног службеника:

- а) док му траје радни однос у државном органу
- б) и по престанку радног односа у државном органу**
- в) годину дана по престанку рада у државном органу

150. Непоштовање радног времена и прописаних правила понашања у државном органу представља:

- а) повреду радних дужности за коју се може изрећи дисциплинска казна**
- б) повреду угледа органа
- в) некажњиву повреду радне дисциплине

151. Државни службеник сме да саопштава информације до којих је дошао у обављању послова:

- а) само ако се ради о информацијама у вези са пословима које он обавља
- б) само ако се ради о информацијама које не штете угледу органа
- в) само ако је овлашћен да саопшти информације**

152. Државни службеник је дужан да својим понашањем чува углед органа, а та се обавеза односи на:

- а) понашање приликом обављања послова
- б) понашање приликом обављања послова и ван посла на јавном месту**
- в) понашање приликом обављања послова и ван посла на јавном месту и у приватном животу

153. Последица одређивања оцене „не задовољава“ за државног службеника на положају јесте:

- а) престанак радног односа
- б) разрешење с положаја**
- в) остаје на положају

154. Напредовање државних службеника на извршилачким радним местима могуће је на три начина:

- а) премештајем на непосредно више извршилачко радно место, постављењем на положај и преласком у виши платни разред без промене радног места**
- б) унапређењем у више звање, постављењем на руководеће радно место и повећањем плате
- в) ванредним унапређењем у више звање или на положај или повећањем плате

155. Поред приправника који је примљен на основу јавног конкурса у радни однос, закон познаје и стручно оспособљавање незапослених лица по програму за приправнике на основу уговора, а са тим лицима се закључује:

- а) уговор о раду на одређено време
- б) уговор о стручном оспособљавању**
- в) уговор о волонтирању

156. Државни службеник може одговорати кривично, прекршајно, за повреде радних дужности и материјално (за штету). Одговорност за повреде радних дужности је:

- а) дисциплинска одговорност**

- б) прекршајна одговорност
- в) службена одговорност

157. Ако у органу није образована дисциплинска комисија, дисциплински поступак против државног службеника на извршилачком радном месту покреће, води и доноси одлуку:

- а) непосредни претпостављени
- б) руководилац органа**
- в) државни службеник на ког руководилац пренесе овлашћење за то

158. Државни службеник има/нема право да се на усменој расправи у дисциплинском поступку брани преко заступника:

- а) има**
- б) нема

159. За теже повреде радних дужности може се, поред других казни, изрећи и казна:

- а) престанак радног односа**
- б) условни престанак радног односа
- в) привремени престанак радног односа

160. Ако државни службеник на раду или у вези с радом проузрокује штету трећем лицу својим незаконитим или неправилним радом, за штету ће одговорати:

- а) државни службеник
- б) Република Србија**
- в) орган државне управе у коме службеник ради

161. За штету коју трећим лицима проузрокују својим незаконитим или неправилним радом имаоци јавних овлашћења у вршењу поверених послова државне управе одговара:

- а) Република Србија
- б) ималац јавног овлашћења**
- в) службеник имаоца јавног овлашћења

162. Државни службеник је одговоран за штету коју на раду или у вези с радом проузрокује државном органу, ако је штету проузроковао:

- а) намерно или из крајње непажње**
- б) после упозорења претпостављеног да може проузроковати штету
- в) обичним немаром

163. У случају престанка радног односа државном службенику по сили закона по основу протека шест месеци од када је постао нераспоређен, за престанак радног односа потребно је:

- а) да се донесе решење о престанку радног односа**
- б) није потребно доносити решење

164. Ако се изменама правилника нека радна места укину или смањи број службеника, а нема места на која би се преместили прекобројни службеници или се они не сагласе са премештајем, такви државни службеници:

- а) добијају решење о премештају у други државни орган
- б) добијају решење о престанку радног односа
- в) постају нераспоређени**

165. Ако се укине орган државне управе а његов делокруг не преузме други орган, државни службеници који су радили у укинутом органу:

а) постају нераспоређени

б) добијају решење о премештају у други орган

в) добијају решење о престанку радног односа

166. Намештеник заснива радни однос:

а) решењем о пријему у радни однос

б) уговором о раду

в) уговором о повременим и привременим пословима

167. Када услед промене унутрашњег уређења органа нема радних места на које намештеник може бити премештен или распоређен, намештеник:

а) постаје нераспоређен

б) добија отказ уговора о раду

в) добија решење о престанку радног односа

168. Намештеник има право на плату, накнаде и друга примања према:

а) закону којим се уређују плате у државним органима

б) општим прописима о раду

в) одредбама уговора о раду

V

(Прописи у области борбе против корупције и унапређења интегритета)

169. Ради спречавања сукоба интереса, Закон о државним службеницима забрањује државним службеницима да приме поклон у вези с вршењем својих послова или било какву услугу или другу корист за себе или друга лица. Од забране примања поклона изузети су:

а) сви поклони које дају странке

б) протоколорани и пригодни поклони мање вредности

в) поклони који се добијају без тражења

170. Дефиниција поклона у Закону о Агенцији за борбу против корупције обухвата ствар, право и услугу без одговарајуће накнаде и сваку другу корист за службеника или повезано лице, а у вези је са вршењем послова службеника. Из ове дефиниције је, ради провере Вашег знања, изостављена врста поклона који се може и најчешће добити, а наведена је у дефиницији на првом месту, а то је:

а) новац

б) бесплатна храна и пиће

в) парфеми

171. Повреда дужности, односно правила у вези са забраном примања поклона, других услуга и користи квалификована је у Закону о државним службеницима као:

а) лакша повреда радне дужности

б) тежа повреда радне дужности

в) лакша или тежа повреда радне дужности, зависно од тежине

172. Ако вредност примљеног протоколорног поклона прелази 5% просечне месечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији, такав поклон је државни службеник дужан да преда:

- а) органу надлежном за поступање са имовином у својини Републике Србије**
- б) Агенцији за борбу против корупције
- в) руководиоцу државног органа

173. Пригодни поклон мање вредности је онај чија појединачна вредност не прелази:

- а) 5% просечне месечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији**
- б) 1% просечне месечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији
- в) 3% просечне месечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији

174. Државни службеник на извршилачком радном месту дужан је да у случају интереса који он или с њиме повезано лице може имати у вези са одлуком органа у чијем доношењу учествује:

- а) писмено обавести руководиоца органа (ради изузећа)**
- б) буде уздржан од могућности сукоба интереса
- в) даје предност јавном интересу пред својим приватним интересом

175. На државне службенике на положају примењују се све одредбе Закона о Агенцији за борбу против корупције (пријављивање имовине, спречавање сукоба интереса и др.) које важе за носиоце јавних функција:

- а) да**
- б) не

176. Да ли Закон о заштити узбуњивача пружа заштиту државном службенику који указује на кршење прописа о сукобу интереса и спречавању корупције:

- а) да**
- б) не

177. Државни службеник може ван радног времена да ради за другог послодавца (додатни рад), ако тај рад није забрањен законом или другим прописом, не ствара могућност сукоба интереса или не утиче на непристрасност његовог рада. Поред наведених услова, за додатни рад потребна је и:

- а) писмена сагласност руководиоца органа**
- б) дозвола руководиоца органа
- в) сагласност Агенције за борбу против корупције

178. О свом додатаном научно-истраживачком раду, објављивању ауторских дела и раду у културно-уметничким, хуманитарним, спортским и сличним удружењима, државни службеник:

- а) је дужан да обавести руководиоца органа**
- б) није дужан да обавести руководиоца органа

179. Државни службеник сме/не сме бити оснивач привредног друштва или јавне службе или се бавити предузетништвом:

- а) сме
- б) не сме**

180. Државни службеник не сме бити:

- а) директор правног лица
- б) директор или заменик директора правног лица
- в) директор, заменик или помоћник директора правног лица**

181. Државни службеник може бити члан управног одбора, надзорног одбора или другог органа управљања правног лица ако га:

- а) именује **Влада или други државни орган**
- б) именује руководиоца органа
- в) именује правно лице

VI

(Односи органа државне управе са Владом, Народном скупштином, председником Републике, другим државним органима и имаоцима јавних овлашћења)

182. За рад органа државне управе одговара Народној скупштини:

- а) **Влада**
- б) руководиоца органа државне управе
- в) председник Владе

183. Министри су за свој рад и за стање у области из делокруга министарства одговорни:

- а) Народној скупштини
- б) Влади
- в) **председнику Владе, Влади и Народној скупштини**

184. Усмеравање и усклађивање рада органа државне управе и надзор над њиховим радом је у надлежности:

- а) **Владе**
- б) председника и потпредседника Владе
- в) Народне скупштине

185. Влада усмерава органе државне управе (у спровођењу политике и извршавању закона и других прописа), усклађује њихов рад и министарствима и посебним организацијама одређује рокове за доношење прописа (ако ти рокови нису одређени законом или општим актом Владе). Све то Влада чини актима који се називају:

- а) **закључци**
- б) уредбе
- в) одлуке

186. Ради усмеравања појединих послова из делокруга више органа државне управе, Влада може оснивати:

- а) **координациона тела**
- б) радне групе
- в) заједничка тела органа државне управе

187. Орган у саставу министарства пред Владом и Народном скупштином представља:

- а) директор тог органа
- б) један од министара
- в) **министар у чијем министарству је тај орган**

188. Председник Републике, пошто саслуша мишљење представника изабраних изборних листа, предлаже Народној скупштини:

- а) **кандидата за председника Владе**
- б) кандидате за председника и чланове Владе

в) кандидате за председника Владе и министра одбране

189. Односи органа државне управе са судовима почивају на обавези првих да поштују независност суда, као и на јасној подели надлежности, изведеној сагласно начелу поделе власти. Ипак, постоји судска контрола законитости коначних управних аката и, с тим у вези, право суда да:

а) поништи управни акт

б) поништи управни акт, реши управну ствар или наложи органу доношење новог акта или доношење акта када он није ни био донет

в) поништи и измени управни акт

190. Када у управном поступку орган управе мора да, пре одлучивања о управној ствари, реши питање постојања кривичног дела, постојања брака или да утврди родитељство, такво питање (тзв. претходно питање):

а) дужан је да сам реши

б) дужан је да решавање препусти суду

в) може га сам решити за потребе даљег вођења поступка

191. Орган државне управе може затражити да му суд достави списе потребне за вођење управног поступка, а суд:

а) је дужан да их достави

б) је дужан да их достави, ако то не омета вођење судског поступка

в) није дужан да их достави

192. Ако орган државне управе не достави суду исправе којима располаже, а које су потребне за вођење управног спора, то ће бити разлог за:

а) новчано кажњавање руководиоца органа

б) новчано кажњавање овлашћеног државног службеника

193. За узајамне односе судова и органа државне управе посебно су важни послови правосудне управе, које обавља:

а) секретар суда

б) министарство надлежно за послове правосуђа

в) Високи савет судства

194. Јавни тужилац има право да улаже правна средства у управном поступку и управном спору ради заштите уставности и законитости:

а) има

б) нема

195. Функција Заштитника грађана је:

а) заштита права грађана

б) контрола рада органа државне управе

в) заштита права грађана и контрола рада органа државне управе, Државног правобранилаштва и ималаца јавних овлашћења

196. Препоруке Заштитника грађана за отклањање утврђених неправилности, орган државне управе је дужан да спроведе и обавести га о спровођењу у року од:

а) 60 дана

б) 30 дана

в) 15 дана

197. У захтеву за приступ информацијама од јавног значаја, тражилац информације је дужан/није дужан да наведе разлог због којег тражи информацију:

- а) дужан је, како би орган знао зашто му је информација потребна
- б) није дужан, успостављена је претпоставка оправданог интереса**

198. Уколико орган државне управе не поступи по захтеву тражиоца информације од јавног значаја у року од 15 дана, тражилац информације може да се обрати:

- а) жалбом другостепеном органу државне управе
- б) жалбом Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности**
- в) поновити захтев за увид у информацију

199. Ако одлучи да ускрати давање информације од јавног значаја и о томе обавести тражиоца информације, орган државне управе је дужан да се позове на:

- а) неки од законских основа за ограничење права на слободан приступ информацијама од јавног значаја**
- б) чињеницу да се о тој ствари води поступак који није окончан
- в) претпоставку да би давање информације штетило угледу државних органа

200. Решења Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности донето поводом жалбе тражиоца информације представља:

- а) првостепено решење
- б) другостепени и коначни управни акт**
- в) решење које орган државне управе може да оспорава пред судом

201. Уставни суд врши контролу над радом органа државне управе:

- а) контролом уставности и законитости управних прописа (правилника, наредаба и упутстава)
- б) не врши
- в) контролом уставности и законитости управних прописа и поводом уставних жалби**

202. Статут аутономне покрајине доноси њена скупштина, уз претходну сагласност:

- а) надлежног министарства
- б) Народне скупштине**
- в) Владе

203. Против појединачних аката или радњи органа државне управе којима се онемогућава вршење надлежности аутономне покрајине, орган одређен покрајинским статутом:

- а) има право жалбе Управном суду
- б) има право жалбе Уставном суду**
- в) има право жалбе Влади

204. Поред права обустављања од извршења општег акта општине и града за који сматра да није сагласан Уставу или закону (и потом покретања поступка за оцењивање његове уставности и законитости), Влада има и право да распусти скупштину општине и града ако та скупштина:

- а) не заседа дуже од 3 месеца
- б) не донесе буџет или статут у року утврђеном законом
- в) не изабере председника општине и општинско веће, односно градоначелника и градско веће у року од месец дана од дана конституисања скупштине или од дана њиховог разрешења или оставке
- г) само у случајевим под а) и б)

д) у случајевима под а), б) и в)

205. Ако се појединачним актом или радњом државног или покрајинског органа онемогућава вршење надлежности општине и града, орган одређен статутом општине или града има право жалбе:

- а) Уставном суду
- б) Управном суду
- в) Влади

206. Орган државне управе који је одређен да врши надзор над обављањем поверених послова државне управе од стране имаоца јавног овлашћења може/не може да преузме обављање повереног посла под условима одређеним законом:

- а) може
- б) не може
- в) упозориће на то имаоца јавног овлашћења и Владу

207. Када је имаоцима јавних овлашћења поверено да доносе прописе за извршавање закона, ималац јавног овлашћења је дужан да пре објављивања прописа прибави мишљење о уставности и законитости тог прописа, а мишљење се прибавља од:

- а) Уставног суда
- б) Владе
- в) надлежног министарства

208. Прописи које доносе имаоци јавних овлашћења, кад им је то поверено, морају да одговарају прописима које доносе органи државне управе у погледу:

- а) природе и назива
- б) врсте, назива, правног обликовања, ступања на снагу и начина објављивања

209. О жалбама против првостепених решења ималаца јавних овлашћења (решења донетих у вршењу поверених послова државне управе) одлучују:

- а) другостепени органи ималаца јавних овлашћења
- б) органи државне управе
- в) највиши органи покрајине, града и општине

